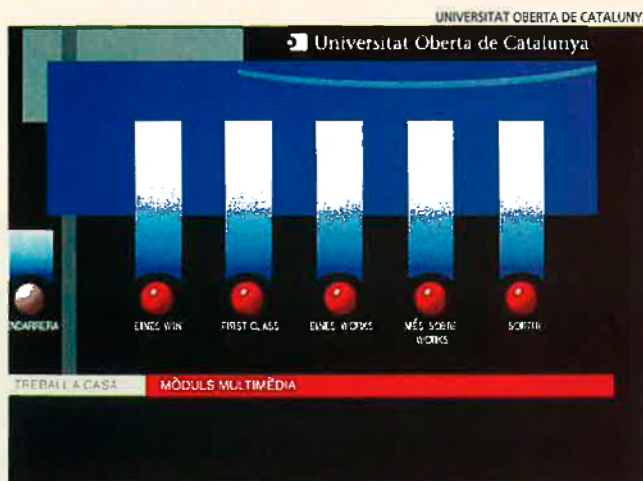

Universitat sense distàncies

Aquest curs ha començat a funcionar la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). És la més moderna del món dedicada a l'ensenyament a distància, amb un campus virtual que connecta per ordinador alumnes i professors.

Quan un govern afirma que una institució pròpia és la més avançada del món pot ser acusat de triomfalista o de cofoista. I els ciutadans que en presumeixen, titllats de xovinistes. Però en aquest cas no hi ha retop: la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) és la més avançada del món en l'ensenyament a distància.

Per evitar possibles crítiques podem aduir una publicació gens suspecta de catalanisme, el *Financial Times*. En un suplement dedicat a les telecomunicacions, publicat el 3 d'octubre, dedicava un article sencer a la UOC. Exposava les característiques del primer campus virtual del món, amb el títol "Estudiants al ciberespai". I deia que si bé l'ús de noves tecnologies per a millorar l'ensenyament a distància no és del tot nou, perquè Teleuniversité del Quebec o Seis de Mèxic ja han fet experiments d'enviar classes pre-enregistrades per satèl·lit, l'experiència catalana és la primera que s'ha construït totalment al voltant de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació.

Per una vegada, que els traspassos de competències del Govern espanyol triguessin ha

estat positiu. Fou la recança a traspassar l'anomenada Universidad Nacional a Distancia (UNED) allò que va impulsar el govern de la Generalitat a crear la UOC, amb el vot favorable de tots els grups parlamentaris. Gabriel Ferraté n'ha estat el principal impulsor i ara n'és el rector. En comptes de rebre la UNED, Catalunya ha pogut crear la seva pròpia universitat a distància. I com que l'ha muntada de bell nou, hi ha pogut incorporar les tecnologies més modernes. Ha tingut l'avantatge que no tenen les universitats que, amb anys de rodatge, han de canviar les infraestructures a poc a poc. La UOC té diversos objectius: permetre a les persones adultes d'iniciar o de reprendre estudis universitaris, oferir formació continuada a persones que no poden o no volen deixar la seva activitat professional, ajudar a fer present la universitat sense obligar les persones que viuen allunyades de la seva seu a traslladar-se i, finalment, ajudar les persones amb discapacitats a seguir estudis sense haver d'anar a classe.

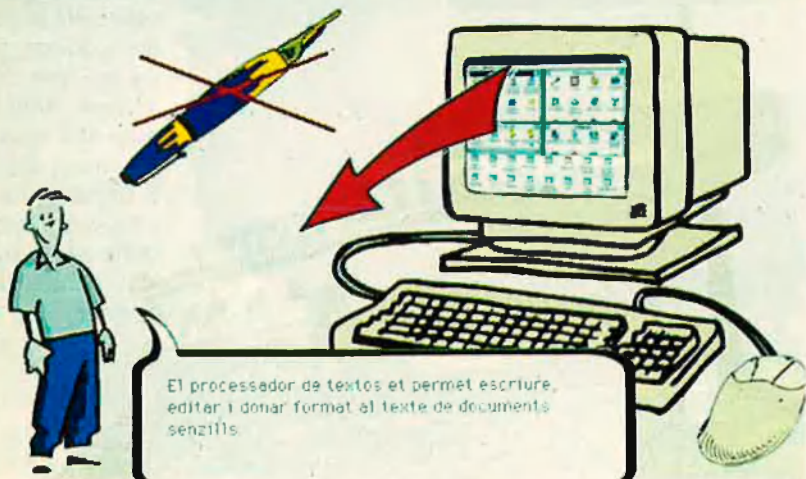
A tot arreu i enlloc. La millor manera de fer tot això era crear una universitat que pogués ser a tot arreu sense ser ben bé enlloc. Les noves tecnologies permeten aquesta ubicuïtat, que posa en contacte professors i alumnes sense que ningú s'hagi de desplaçar, si no vol. Així va néixer el campus virtual.

La UOC té una seu, en una antiga i magnífica torre a l'avinguda del Tibidabo de Barcelona, a tocar la Ronda de Dalt. Però fora els límits físics d'aquest edifici hi ha l'anomenat campus virtual, que rep aquest nom perquè, de fet, no existeix.

El campus virtual és probablement el més petit i el més gran del món. És el més petit, perquè tot ell es troba contingut en un sistema informàtic situat als baixos de la seu de la UOC. Una simple habitació convenientment agençada conté tot allò que en una universitat ocupa hectàrees: aules, biblioteques, despatxos, ser-

Universitat Oberta de Catalunya

Quines eines utilitza MS-WORKS
● Processador de textos

veis... També és el campus més gran del món, perquè els alumnes poden ser de qualsevol punt del planeta. Hi pot haver alumnes del Pallars, del Baix Ebre o de l'Empordà que seguiran tots els cursos des de casa. En el futur, és

possible que els alumnes puguin seguir els cursos encara que hagin anat de viatge als Estats Units o a Austràlia —només els caldrà buscar una connexió per a l'ordinador. I quan la legislació ho permeti, s'hi podran apuntar canadencs, egipcis o japonesos. La UOC acollirà tothom, perquè el seu problema mai no serà d'espai, sinó, si de cas, de capacitat d'operacions.

Els alumnes de la UOC han pogut matricular-se, aquest primer any, de Ciències Empresarials o de Psicopedagogia. La primera especialitat és una diplomatura i la segona, una llicenciatura. A un ritme de dos o tres carreres l'any, progressivament s'hi inclouran, fins al curs 2000-2001 aquests estudis: dret, humanitats, enginyeria tècnica en informàtica de sistemes i en informàtica de gestió, filologia catalana, estadística, filologia anglesa, administració i direcció d'empreses i enginyeria informàtica. Tots els títols, òbviament, són reconeguts oficialment. L'estudiant que vagi a la UOC no ha de tenir vehicle propi ni agafar el tren o llogar cap pis, si viu lluny del campus. Però ha de tenir un ordinador personal, una impressora, mòdem, televisor, casset i vídeo. Com que això requereix una certa inversió —probablement, a

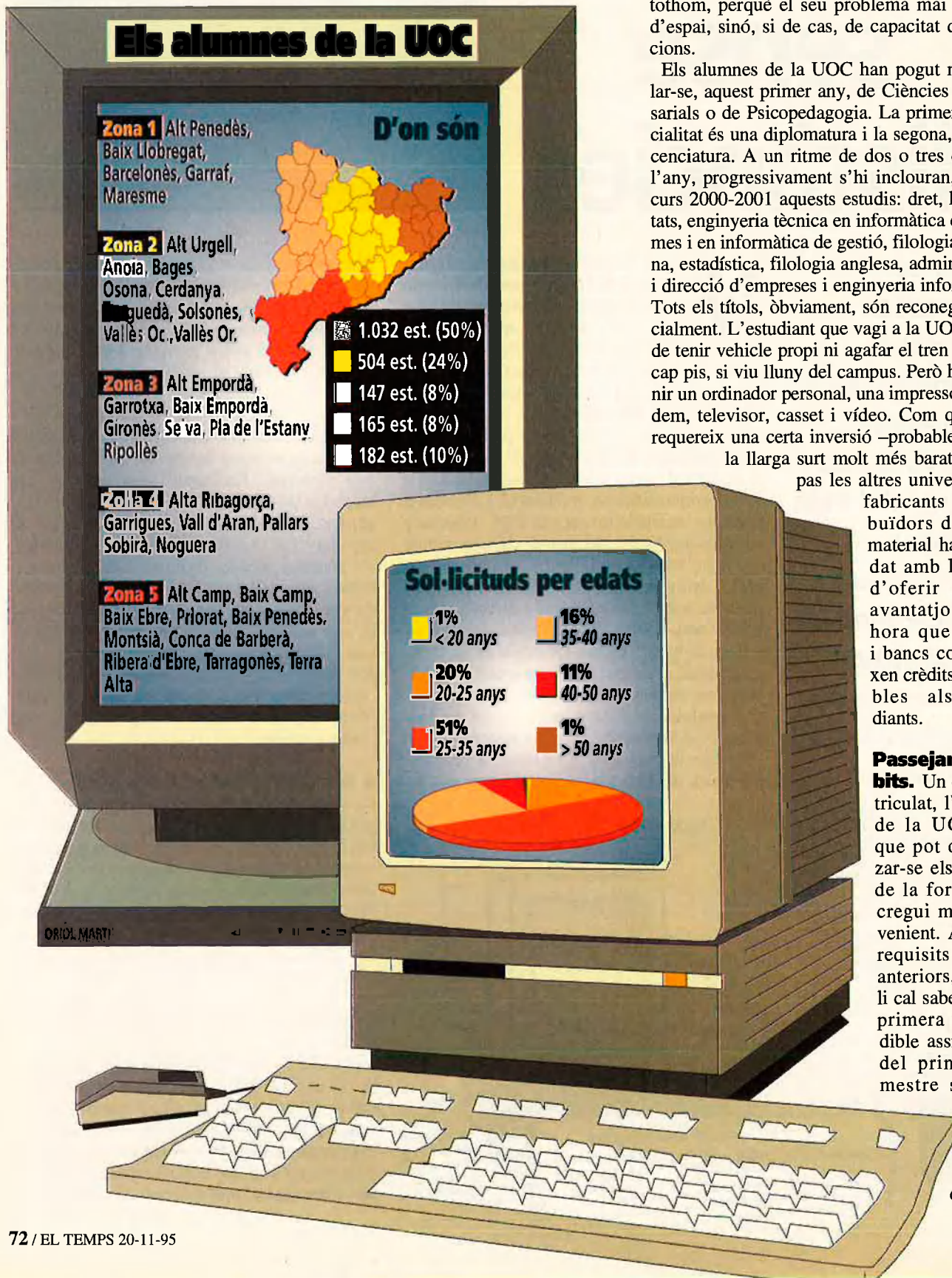
la llarga surt molt més barat que no pas les altres universitats—,

fabricants i distribuïdors d'aquest material han acordat amb la UOC d'oferir preus avantatjosos, alhora que caixes i bancs concedeixen crèdits favorables als estudiants.

Passejant pels bits.

Un cop matriculat, l'alumne de la UOC sap que pot organitzar-se els estudis de la forma que cregui més convenient. Amb els requisits tècnics anteriors, només li cal saber que la primera i ineludible assignatura del primer trimestre serà un

curs
 d e
 mul-
 timè-
 dia i te-

lemàtica per poder moure's pel món dels bits amb tanta facilitat com els alumnes de qualsevol universitat es passegen per passadissos, aules i laboratoris. Un cop entrat en el sistema informàtic des de casa seva, té diverses opcions. Posada en marxa aquest curs, la UOC encara no ha "construït" tots els edificis del campus. Però ja hi ha els elements bàsics. L'estudiant troba a la pantalla del seu ordinador —que pot ser PC o Mac— un menú que li permet de fer la feina a casa, consultes als professors, gestions administratives, visita a biblioteques o bé comunicar-se amb els altres companys o entrar en tertúlies diverses. La pantalla inicial mostra tres opcions: Treball a casa, Campus virtual i Sortir. Per òbvvia, no explicarem en què consisteix la darrera. La primera i la segona també són fàcils d'entendre. Treball a casa conté diverses opcions, que inclouen la llista de tots els companys d'universitat i permeten de seguir el treball diari al ritme elegit per cadascú. Amb el Campus virtual l'estudiant es connecta directament amb el cos de la UOC. Allà hi té les opcions de correu electrònic, Wed de la UOC i Internet. Aquesta darrera opció el connecta a la xarxa telemàtica més estesa del món. Amb el Wed accedeix a informació general de la UOC i de tots els actes que organitza. I amb el correu electrònic es pot posar en contacte amb els professors —tutors i consultors—, amb els companys o fer gestions acadèmiques.

Podem pensar que allò que s'estalviarà en viatges s'ho gastarà en trucades. Però Telefònica ha entès que la UOC és un cas especial i, encara més, una pionera d'un sistema que s'estendrà. Per això, l'usuari paga només trucada local al nus més a prop. Així, des de Girona pot entrar al campus sense pagar conferència a Barcelona, sinó a preu de simple trucada local. L'estudiant pot fer servir tant la Xarxa Digital de Serveis Integrats (XDSI) com la Xarxa Telefònica Commutada (XTC).

Amb el correu electrònic, l'accés als professors és permanent. S'ha acabat això d'acostar-se al despatx per saber si el professor amb qui volem parlar hi és, o anar a mirar si és al laboratori, a la biblioteca o fent classes. Li deixem un missatge amb la consulta i ell, tan aviat com pugui, hi respondrà. Quan ens tornem a connectar, llegirem la resposta a la pantalla. Tant és que el dubte se'ns acudeixi a les quatre de la tarda com a les tres de la matinada. L'enviem aleshores mateix i ja ens respondran. I potser en el futur tant se valdrà que el professor es trobi de viatge a l'altra punta del món. Quan connecti l'ordinador veurà el nostre missatge i hi podrà respondre.

Aquestes consultes es poden fer a tutors o a consultors. La UOC té un equip de sis professors permanents per a les dues carreres començades aquest curs. Amb ells, hi ha els

Gabriel Ferraté, màxim impulsor de la Universitat Oberta de Catalunya, n'és ara el rector. La recança a traspassar l'anomenada Universidad Nacional a Distancia (UNED) per part del Govern espanyol va impulsar la Generalitat a crear la UOC, amb el vot favorable de tots els grups parlamentaris. Així, Catalunya ha creat la seva pròpia universitat a distància i hi ha incorporat les tecnologies més modernes.

tutors, que s'ocupen de seguir els alumnes d'una forma personalitzada, amb una mitjana de vint-i-cinc estudiants per tutor. Cada un es converteix en una mena d'assessor personal de l'estudiant. Finalment, els consultors són responsables de tot el procés d'aprenentatge i de l'avaluació continuada.

Quan tot funcionarà, l'alumne tindrà accés a totes les biblioteques del Principat —com n'hi té accés a les que d'Internet—. Ara pot saber a quina biblioteca tenen el llibre que li interessa de consultar i que potser és a la Universitat de Lleida o a la biblioteca pública de Tarragona. Aviat, a més de saber on és el llibre, podrà consultar textos i documents des de casa mateix.

La UOC no sols ha construït aquest campus virtual, també ha d'elaborar material escrit i posar els continguts de les assignatures en forma multimèdia. D'aquesta forma, la UOC permetrà que, en pocs anys, tinguem el material més innovador i actualitzat —en continguts i en format i suport— de les carreres iniciades. I, a més, en català. D'aquesta forma, d'una mancança en textos universitaris en català hauré passat, en certs estudis, a tenir el material més modern del món.

La UOC permetrà a molts estudiants de seguir estudis combinant la feina o la residència a llocs allunyats. A més, garantirà a tots els alumnes un domini de les noves tecnologies de la informació que els serà, més que útil, imprescindible en la seva vida professional d'aquí a pocs anys.

L'única cosa que no serà virtual a la Universitat Oberta de Catalunya seran els exàmens. Mentre no hi hagi xips de control molt sofisticats, els alumnes faran els examens físicament presents al lloc de la prova. És, potser, l'única reminiscència tradicional en una universitat del segle XXI.

Xavier Duran